

Deltaprogramma I Kust

Deltaprogramma I Kust
Brief aan de portefeuillehouders Deltaprogramma
van provincies, waterschappen en gemeenten

Den Haag, 4 december 2012

Geachte portefeuillehouder,

Klimaatveranderingen en een stijgende zeespiegel stellen Nederland voor uitdagingen waarop we ons moeten voorbereiden. Door dat nu te doen, voorkomen we dat een mogelijke ramp of tekort ons straks overvalt. Het Deltaprogramma heeft de urgente taak om Nederland op de toekomst voor te bereiden en de veiligheid en de zoetwatervoorziening in stand te houden. Dit vraagt de bereidheid van bestuurders om vooruit te kijken tot 2050, dus (ver) over hun ambtstermijn heen, en keuzes te maken waardoor we ons robuust voorbereiden op een onzekere toekomst.

Het Deltaprogramma levert in 2014 voorstellen voor deltabeslissingen, waarover het kabinet en de Tweede Kamer besluiten. Deze beslissingen geven richting aan de uitvoering van de maatregelen die na 2015 worden gestart, wanneer de lopende programma's (zoals Ruimte voor de Rivier) zijn afgerond. Deelprogramma Kust draagt bij aan de deltabeslissingen die gaan over waterveiligheid (actualisering normen) en ruimtelijke adaptatie (o.a. beleidskader ruimtelijke ontwikkelingen). De andere deltabeslissingen gaan over duurzame en doelmatige zoetwatervoorziening, bescherming Rijn-Maasdelta en het peilbeheer in het IJsselmeergebied.

De deelprogramma's van het Deltaprogramma, waaronder Kust, hebben uitspraken geformuleerd die richting geven aan kansrijke strategieën, welke in 2013 opgesteld moeten zijn. Op basis daarvan worden in 2014 voorkeursstrategieën bepaald. De voorlopige keuzerichtingen die nu voorliggen, zijn een eerste koersbepaling.

We bieden u daarom in de periode van december 2012 t/m februari 2013 de gelegenheid binnen uw democratisch gekozen achterban (gemeenteraad, Provinciale Staten of algemeen waterschapsbestuur) aandacht te besteden aan het Deltaprogramma en de vragen die diverse deelprogramma's hebben.

Eén voordeur

U hebt met verschillende deelprogramma's van het Deltaprogramma te maken. Om het geven van een (bestuurlijke) reactie voor u eenvoudig te houden, treedt het Deltaprogramma Kust als contactorganisatie op voor de voor u relevante delen van het Deltaprogramma. Ik leg u daarom (op hoofdlijnen) de stand van zaken in alle voor u relevante deelprogramma's voor en nodig u van harte uit om dit in uw organisatie te bespreken en – indien u dat wenst – een bestuurlijke reactie te geven.

Ondersteuning

Als u in de tussentijd vragen heeft, kunt u terecht bij Job van Dansik, lid agendacommissie stuurgroep Kust. Hij is te bereiken onder telefoonnummer 015-2608335.

Uw reactie en vervolg

Wij stellen uw reactie op prijs, maar reageren is niet verplicht. Als u wilt reageren, verzoeken wij u ervoor te zorgen dat wij uiterlijk 1 maart 2013 uw reactie hebben ontvangen. Uw reactie kan dan meegenomen worden in de voorbereiding van de Stuurgroep Deltaprogramma van 18 april. U kunt uw reactie per mail inbrengen via de heer Job van Dansik. Zijn mailadres is: jvandansik@hhdelfland.nl. Wij zorgen ervoor dat uw reactie ook bij de andere deelprogramma's terechtkomt.

Wellicht ten overvloede, meld ik u nog, dat voor de Nationale Visie Kust die door het deelprogramma Kust wordt gemaakt, in 2013 een aparte consultatie wordt georganiseerd.

Kust, Waddengebied en Zuidwestelijke Delta ('3D') over het zanddelend systeem

Het Deltaprogramma is meer dan alleen de deltabeslissingen. Naast de deltabeslissingen zullen ook belangrijke keuzen, in de gebieden worden gemaakt. Die gaan o.a. over de samenhang tussen de deelprogramma's. Voor de drie deelprogramma's Kust, Waddengebied en Zuidwestelijke Delta betreft het een gezamenlijk cruciaal besluit over zand.

Uitgangspunt daarbij is een gezamenlijke benadering van het zanddelend systeem, omdat het kustfundament¹, de Waddenzee en bekkens van de Zuidwestelijke Delta onderdeel zijn van één en hetzelfde zanddelend systeem. Doordat het zand ook meerdere doelen (naast veiligheid) dient, gaat samenhang over meer dan zand alleen: het gaat ook over ecologie, natuur en economie. Met behulp van zandsuppleties wordt in de huidige situatie een cruciale bijdrage geleverd aan de veiligheid van Nederland en wordt structurele erosie van de kust tegengegaan. Tegelijkertijd is wel sprake van 'zandhonger' in de bekkens van de Zuidwestelijke Delta en in de Waddenzee. De Waddenzee kan voorlopig meegroeien met de relatieve zeespiegelstijging (ook bodemdaling speelt in dit gebied!), maar dit gaat wel gepaard met een afname van de hoeveelheid zand in de buitendelta's boven de Waddeneilanden. Zandsuppletie dient de veiligheid, een robuust ecologisch systeem en de economie. Om onze kust in de toekomst veilig, aantrekkelijk en ecologisch robuust te houden, zal de hoeveelheid te suppleren zand moeten meegroeien met de zeespiegelstijging, zodanig dat het zandige systeem van getijddebekken, kustzone, eilanden en buitendelta's ook op lange termijn in evenwicht blijft. Ook is het nog mogelijk om de zandverdeling te optimaliseren en zo meer meekoppel-kansen te bedienen. Hoewel er inzichten zijn over benodigde volumes, zijn er nog vragen in welke mate, waar, wanneer en op welke wijze (extra) gesuppleerd moet worden in het dynamisch zandig systeem. Daarvoor is ruimte om te leren van het systeem van belang.

Samengevat is de hoofdrichting die drie deelprogramma's gezamenlijk voor een cruciaal besluit over zand voor ogen hebben als volgt:

Zandsuppleties zijn cruciaal om het zanddelend systeem in evenwicht te houden, dragen bij aan de veiligheid van het achterland tegen overstroming van uit zee en zorgen voor areaalbehoud. In de huidige uitvoeringspraktijk kan de Basiskustlijn² worden onderhouden, maar is het totale suppletievolume niet voldoende om het gehele zanddelend systeem te voeden, noch om het kustfundament daarbinnen volledig mee te laten groeien. De verwachting is dat door het continue proces van zeespiegelstijging en bodemdaling, zandhonger in de Zuidwestelijke Delta en Waddenzee en door afname van de hoeveelheid zand in de buitendelta's er een hoger volume zand nodig zal zijn om het kustsysteem in evenwicht te houden. De groeistappen en het tempo zullen nader bepaald moeten worden. Naast tijd voor nader onderzoek en monitoring, is er ook ruimte in het suppletieprogramma nodig om van experimenten te leren wat effectieve maatregelen zijn, om zo adaptief te kunnen groeien naar een hoger volume

Meest kansrijk lijkt het daarom om toe te groeien naar de variant 'Voorraad op orde' om naast duurzame veiligheid en areaalbehoud ook ruimte te geven voor innovatie en te experimenteren, zoals bij buitendelta's bij de Wadden. Deze dient de doelen in volle breedte naar verwachting het beste. En biedt naar verwachting voldoende zand voor experimenteeruimte, ruimte voor innovaties, pilots voor suppleties op buitendelta's (met bijbehorend onderzoek), uitvoering van sedimentstrategieën in de bekkens van de ZWDelta en zorgt voor meegroeien van het kustfundament. De huidige praktijk van zandsuppleties vraagt een optimalisering en doorgroei. Monitoring van het zanddelend systeem blijft van belang.

Op basis van verder inzicht in de werking van het zandige systeem, inzicht in de kosten en baten, doelen en meekoppelkansen, zal vóór april 2013 het ontwikkelpad worden geschetst, inclusief volume en tempo. Hoe om te gaan met de verdeelafspraken in het kader van het suppletieprogramma is een uit te werken vraagstuk aan de governance kant.

Gezamenlijke vraag van de deelprogramma's Kust, Waddengebied en Zuidwestelijke Delta:
Wilt u nagaan of er binnen uw democratisch gekozen achterban draagvlak voor deze hoofdrichting bestaat en of we op de goede weg zijn?

Welke mogelijkheden en kansen, maar ook welke bedreigingen zien uw bestuurders?

¹ Het kustfundament bestaat uit duinen, het strand en de zeebodem tot 20 meter diepte. Samen vormt dit het 'fundament' van de kust en beschermt het achterliggende land tegen de zee.

² De basiskustlijn is de kustlijn uit 1990. Toen is besloten dat de kustlijn niet verder landinwaarts mag verschuiven. Sindsdien wordt de basiskustlijn in stand gehouden.

Deelprogramma Rivieren

De ontwikkeling van de kansrijke strategieën in het deelprogramma Rivieren is georganiseerd in zes regioprocessen. Deze regioprocessen worden getrokken door de provincies. Alle waterschappen en een aantal gemeentes zijn daarbij betrokken. In opdracht van Stuurgroep Delta Maas en Stuurgroep Delta Rijn (juni) worden momenteel in die regioprocessen maatregelenpakketten opgesteld en getoetst aan de opgave voor waterveiligheid. Deze pakketten worden op rivierniveau samengevoegd tot kansrijke strategieën. De resultaten vormen een bijdrage aan DP2014.

Voor verdere informatie zie bijgevoegde link:

<https://deltaprogramma.pleio.nl/file/view/12232122/magazine-voor-de-regioprocessen-deltaprogramma-rivieren-oktober-2012>

Deelprogramma Rijnmond-Drechtsteden

Op weg naar kansrijke strategieën heeft het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden in elf deelgebieden in de regio vanaf augustus 2012 systematisch de waterveiligheidsopgave onderzocht; wat kansrijke maatregelen zijn en waar er mogelijkheden liggen voor een integrale aanpak met de zoetwateropgaven en de ruimtelijke ambities. De inzichten uit de gebieden worden benut in de kansrijke strategieën die het team ontwikkelt en onderzoekt op effecten. Voor de gebieden met op termijn de meest complexe waterveiligheidsopgaven - Krimpenerwaard, Alblasserwaard en Hollandsche IJssel - zijn werkateliers georganiseerd. De huidige inzichten over de gebieden zijn samengevat in concept-gebiedsrapportages. Het proces in gebieden gaat nog door, waarbij een koppeling wordt gelegd met de concept kansrijke strategieën. De concept-gebiedsrapportages zijn beschikbaar op internet (Deltaweb) via:

<https://deltaprogramma.pleio.nl/groups/profile/69854/rijnmonddrechtsteden>

Zoetwater

Om uw reactie te kunnen benutten in de verdere uitwerking van de zoetwaterstrategie kunt u uw reactie mailen naar PostbusZoetwater@minienm.nl met een afschrift aan de voorzitter (en ambtelijke voorbereider) van uw zoetwaterregio (zie bijlage). Deze reactie ontvangen wij het liefst voor 1 februari maar **uiterlijk 1 maart 2013**.

Bijlagen

Deze brief bevat bijlagen die digitaal beschikbaar zijn via

<https://deltaprogramma.pleio.nl/pages/view/15016552/bestuurlijke-consultatie-dp-2014>

Het gaat om:

- Een brief van de Deltacommissaris Wim Kuijken, waarin hij de mogelijkheid biedt bestuurders te informeren over de voorlopige richtingen in het Deltaprogramma, inclusief een stand van denken over voorlopige richtingen gebaseerd op het verslag van de Stuurgroep Deltaprogramma van 29 november 2012;
- Een special van de nieuwsbrief DeltaNieuws. Deze is voor een groot deel gewijd aan kansrijke strategieën en hoofdlijnen en bevat per deelprogramma een toelichting op de stand van zaken;
- Een gezamenlijke powerpointpresentatie van de Deltacommissaris en de deelprogramma's.

Hoogachtend,

namens de stuurgroep Kust en de andere betrokken deelprogramma's

Ing. Joke Geldhof
voorzitter